

Vermogen Pensioenoverdracht dga

Tom Loonen

Twee recente uitspraken van de Hoge Raad schep-
pen duidelijkheid over
wat wel en niet mag bij
pensioenoverdracht.

Ubenteendirecteur-groot-
aandeelhouder (dga) en
bouwt pensioen op in
eigen beheer. Dat doet
u in werkmaatschap-
pij A. Juridisch (maar
ook financieel) wellicht niet verstandig,
maar zo is het historisch nu eenmaal gelo-
pen. Uw onderneming wordt verkocht. Ter
voorbereiding van deze verkoop moet uw
pensioenverplichting alvast worden over-
gedragen van werkmaatschappij A naar ven-
nootschap B. Dat kan duur uitpakken, zo
blijkt uit twee arresten van de Hoge Raad
half oktober.

Zo wilde een dga een lage waarde toe-
kennen aan de pensioenafpraak om
zijn bv te kunnen verkopen. Zijn insteek
was om de fiscale waarde over te dra-
gen. Die fiscale waardering gebeurt nor-
maliter naar goed koopmansgebruik te-
gen minimaal 4% actuariële rente. Wat
betreft de dga zou dat ook voor de over-
dracht moeten gelden. Met andere wor-
den, heeft werkmaatschappij A een pen-
sioenverplichting tegen € 100 fiscaal
gewaardeerd op de balans staan, dan zou
de dga deze ook voor € 100 willen over-
dragen.

De Belastinginspecteur is een andere
mening toegedaan. Hij eist een waarde-
ring van de pensioenaanspraken tegen
de marktomstandigheden. Ook mag er
bij fiscale waardering geen rekening wor-
den gehouden met leeftijdsterugstellin-
gen, de papieren fictie die wordt gehan-
teerd om het langer leven op te vangen.
De wet laat hiertoe geen ruimte, aldus de
inspecteur.

Hoge Raad

Daarop barst er een juridische strijd los,
die tot de Hoge Raad wordt uitgevocht-
en. Deze hoogste rechter in belastingza-
ken geeft de inspecteur gelijk. Het han-
teren van een lagere marktrente, terwijl
er normaliter 4% rekenrente wordt ge-
hanteerd, is niet strijdig met goed koop-
mansgebruik. 'De wetgever heeft met
een vast percentage bewust voorzien
en aanvaard dat er tijdelijke afwijkin-
gen kunnen bestaan met de werkelijk-
ke marktomstandigheden', aldus de uit-

Bij verkoop onderneming krijg je de pensioenrekening gepresenteerd

spraak. Ook wordt de inspecteur in het
gelijk gesteld wat betreft de leeftijdste-
rugstellingen. Die mogen niet worden
gehanteerd bij het vaststellen van de fis-
cale verplichting.

**Aftrek
Indexatie van de
pensioenaanspraak
is niet fiscaal
verrekenbaar in het
jaar van overdracht**

Moet de aanspraak gewaardeerd wor-
den tegen marktomstandigheden, dan
kijk je naar de condities waartegen een
commerciële verzekeraar zo'n aanspraak
wil overnemen. Die neemt de lage markt-
rente, maar ook het feit dat mensen ou-
der worden (langlevensrisico), in ogen-
schouw bij deze waardering, die dus
behoorlijk hoger uitvalt. Met andere
woorden, er moet bij commerciële waar-
dering een aanzienlijk hoger bedrag wor-
den overgemaakt naar de overnemende
vennootschap.

Wat gebeurt er nu in de praktijk? Paul
van Ravenzwaaij, partner en pensioen-

**Wind tegen:
dga vangt bot
bij Hoge Raad in
pensioenwaarde-
ringskwestie.**

FOTO: GETTY IMAGES

specialist bij JAN© Accountants & Adv-
seurs, kent de problematiek goed. 'Voor
de fiscale aanspraak van € 100 moet vol-
gens het arrest van de Hoge Raad door
vennootschap A nu € 200 betaald wor-
den', legt hij uit. 'Het verschil tussen de
overdrachtswaarde en de fiscale waar-
de — in dit voorbeeld dus € 100 — is in
het jaar van overdracht voor A aftrekbaar
als bedrijfslast. Intussen ontvangt on-
derneming B € 200, dat echter weer als
een verplichting tegen de fiscale waar-
de van € 100 op haar balans wordt mee-
genomen. Het restant dient voor B be-
schouwd te worden als belaste winst.'

Toch blijft het hier niet bij. Een ander
arrest van de Hoge Raad dat gelijktijdig is
gepubliceerd laat zien dat ook een toege-
zegde voorwaardelijke indexatie van het
pensioen bij overdracht een ander karak-
ter krijgt, waardoor vennootschap A min-
der kan aftrekken bij overdracht.

Voorwaardelijke indexatie

Van Ravenzwaaij: 'Het omgaan met voor-
waardelijke indexatie van de toekomstige
uitkering in lijn met inflatie is een
verhaal apart.' Zoals vastgesteld, dient
de overdragende onderneming — ven-
nootschap A — een zakelijke prijs te be-
talen bij pensioenoverdracht. Oftewel
een prijs die onder de omstandigheden
gangbaar is. Van Ravenzwaaij: 'Deze eis
volgt uit het besluit "Waarderingsaspec-
ten van pensioen en lijfrenten", uit 2008.
Wat daar ook uit volgt, is dat een voor-
waardelijke indexatie moet worden over-
gedragen alsof er sprake is van een vaste
indexatie van 2%. De verschuldigde
koopsom dient hierop gebaseerd te zijn.'

In het eerder gebruikte voorbeeld be-
tekent dit dat het bedrag van € 200 deels
bestaat uit een vaste indexatie van 2%.
Deze indexatie moet op de balans van de
overnemende partij (B) geactiveerd wor-
den. Bv A moet dus € 200 betalen, waar-
van een deel ten behoeve van de indexa-
tie (stel € 30). Het verschil tussen de com-
merciële waarde en de fiscale waarde
plus indexatie is fiscaal aftrekbaar als be-
driftslast in het jaar van overdracht. In
dit voorbeeld € 200 minus (€ 100 + € 30) is
€ 70. Intussen krijgt vennootschap B een
hogere overdrachtswaarde dan nodig
is voor de fiscale pensioenverplichting,
waarvan een deel moet opgevoerd als be-
lastbare winst. 'Met dit tweede arrest
schept de Hoge Raad duidelijkheid over
de vergoeding voor indexatie bij over-
dracht. Deze is dus niet fiscaal verreken-
baar in het jaar dat overgedragen wordt.'

 Tom Loonen is directeur
Wealth Management
Services bij Insinger de Beaufort
en hoogleraar aan de VU-VBA
Opleiding Investment Management.